Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0200

Ситуацията в Колумбия след вълната от неотдавнашните терористични нападения

Резолюция на Европейския парламент от 11 септември 2025 г. относно ситуацията в Колумбия след вълната от неотдавнашните терористични нападения (2025/2855(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид своите предходни резолюции относно Колумбия,

– като взе предвид забележките на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) Кая Калас на пленарното заседание на Европейския парламент на 17 юни 2025 г. относно заплахата за демократичните процеси и мира в Колумбия, след като колумбийският сенатор Мигел Урибе Турбай беше прострелян в гръб по време на митинг,

– като взе предвид изявлението на говорителя на Европейската служба за външна дейност от 11 август 2025 г. след смъртта на сенатор Мигел Урибе Турбай в Колумбия,

– като взе предвид изявлението на говорителя на генералния секретар на ООН Антонио Гутереш от 11 август 2025 г.,

– като взе предвид изявлението на бюрото на Делегацията за връзки с държавите от Андската общност от 12 август 2025 г. относно неотдавнашната вълна от политическо насилие в Колумбия, включително убийството на колумбийския сенатор Мигел Урибе Турбай,

– като взе предвид изявленията на Междуамериканската комисия по правата на човека (IACHR) относно Колумбия, и по-специално изявлението от 15 август 2025 г., озаглавено IACHR condemns the assassination of Miguel Uribe Turbay in Colombia and calls on the State to guarantee the safety of political leaders (IACHR осъжда убийството на Мигел Урибе Турбай в Колумбия и призовава държавата да гарантира безопасността на политическите

лидери),

– като взе предвид изявлението на генералния секретариат на Организацията на американските държави от 11 август 2025 г. относно смъртта на колумбийския сенатор Мигел Урибе Турбай,

– като взе предвид член 136, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че в продължение на десетилетия, а особено сега в резултат на настоящата ескалация, в Колумбия се наблюдава трайно установила се и променлива динамика на въоръжено и терористично насилие и че положението със сигурността, обществения ред и хуманитарните условия непрекъснато се влошават както в селските, така и в градските райони, с увеличение на случаите на принудително разселване, ограничаване на свободата на движение, набиране на деца и масови убийства;

Б. като има предвид, че въпреки мирното споразумение от 2016 г. настоящата ескалация на насилието и терористичните нападения будят тревога; тази ескалация е тясно свързана с незаконни въоръжени групировки като ELN (Армията за национално освобождение) и дисиденти на ФАРК (Революционните въоръжени сили на Колумбия), включително влиятелната фракция Сегунда маркеталия (Segunda Marquetalia), фракцията Естадо майор сентрал (Estado Mayor Central), чийто ръководител е познат под псевдонима Иван Мордиско, и организираната престъпна група Клан дел голфо (Clan del Golfo), които продължават да разширяват контрола си в Колумбия; като има предвид, че тези групи печелят от трафик на наркотици, изнудване, отвличания, незаконно минно дело и трансгранична контрабанда, като използват приходите за финансиране на тероризма и нападения срещу цивилното население и си служат с все по-усъвършенствани методи, например дронове, натоварени с експлозиви; като има предвид, че военните данни показват, че през 2024 г. в Колумбия са извършени 108 нападения с дронове, а за тази година до момента са докладвани 118 нападения; като има предвид, че дроновете се използват както за хвърляне на взривни вещества, така и за наблюдение на военните части и районите, през които се транспортират пратки с наркотици;

В. като има предвид, че през цялата година редица терористични нападения засегнаха както силите за сигурност, така и цивилното население; сред тях беше вълната от масови убийства през януари 2025 г. в региона Кататумбо в Норте де Сантандер, предизвикана от сблъсъци между части на ELN и дисидентски фракции на ФАРК, при които бяха убити най-малко 80 души, включително цивилни лица, а хиляди хора бяха разселени; като има предвид, че сред последните инциденти през август 2025 г. беше кола бомба в Кали – третия по големина град в Колумбия –

където загинаха шестима души и бяха ранени над 60, както и терористично нападение в Антиокия, при което дисиденти от ФАРК на Естадо майор сентрал, чийто ръководител носи псевдонима Иван Мордиско, свалиха хеликоптер и причиниха смъртта на най-малко 12 полицейски служители, които провеждаха операция за унищожаване на кока;

Г. като има предвид, че на 7 юни 2025 г. Мигел Урибе Турбай, виден опозиционен сенатор и кандидат за президент от партията Сентро демократико (Centro Democrático), стана жертва на опит за убийство по време на митинг в Богота; като има предвид, че въпреки усилията на лекарите той почина от нараняванията си на 11 август 2025 г.; като има предвид, че през месеците преди нападението Урибе и неговият правен екип са подали над 20 официални искания до Националното звено за защита (UNP) за увеличаване на личната му охрана и са съобщили за достоверни заплахи за живота му, като последното искане е отправено само два дни преди стрелбата; като има предвид, че UNP многократно е отказало да засили охраната му, а в самия ден на нападението тя се е състояла само от трима служители; като има предвид, че поръчителите и мотивите за престъплението остават неизвестни;

Д. като има предвид, че на 7 септември 2025 г. колумбийската армия обяви, че 72 войници са били взети за заложници в региона на Каука – област, завзета от партизани и групи за трафик на наркотици; като има предвид, че те вече са освободени;

Е. като има предвид, че тези събития са част от ескалираща тенденция на координирани нападения в цялата страна, която показва способността на незаконните въоръжени групировки да заплашват пряко институциите и демокрацията на Колумбия, с ясното намерение да създадат нестабилност в навечерието на изборите през 2026 г.;

Ж. като има предвид, че президентът на страната и други политически участници засилиха поляризацията чрез разединяващи и агресивни изказвания; като има предвид, че тази реторика засили политическата поляризация, беше широко осъдена и доведе до политически климат на насилие; като има предвид, че правният екип на сенатор Урибе подаде официална наказателна жалба поради поставянето под въпрос на демократичната легитимност на сенатора и коментарите по отношение на семейната му история; като има предвид, че президентът отхвърли тези твърдения;

З. като има предвид, че наркокартелите и структурите на международната престъпност, включително Картел де лос Солес във Венесуела и други незаконни групировки, подкрепят тероризма, като поддържат въоръжени групировки във и извън Колумбия и предоставят оръжия, финансиране и сигурни

убежища през границата, като по този начин влошават регионалната нестабилност и подкопават суверенитета и демокрацията на Колумбия;

И. като има предвид, че Картел де лос Солес – предполагаема венесуелска престъпна мрежа, ръководена от Николас Мадуро и други високопоставени служители на военния режим, сред които Диосдадо Кабельо, Хорхе Родригес, Делси Родригес и генерал Падрино Лопес – е посочена от Министерството на финансите на САЩ като изрично обозначена световна терористична група, защото улеснява наркотероризма, включително трафика на кокаин, произвеждан от дисиденти на ФАРК, за Съединените щати и Европа, предоставя материална подкрепа и използва държавни институции, за да корумпира военните и съдебните органи;

Й. като има предвид, че според последните данни на ООН производството на кокаин в Колумбия е достигнало рекордни равнища и това е предизвикало верижен ефект в Латинска Америка, Съединените щати и Европа;

К. като има предвид, че някои въоръжени групировки, действащи в Колумбия, например ELN, вече са включени в списъка на ЕС на терористичните организации; като има предвид, че макар и ФАРК да беше заличена от този списък след мирното споразумение от 2016 г., развитието на контекста на сигурността доведе до появата на нови участници, упражняващи насилие, които съгласно критериите на правото на ЕС несъмнено попадат в категорията на терористичните организации; като има предвид, че това включва по-специално дисидентските фракции на ФАРК, например Естадо майор сентрал, които извършват системни нападения срещу цивилни лица и силите за сигурност, както и транснационални престъпни структури като Клан дел голфо и Картел де лос Солес, които улесняват терористичните дейности и осигуряват подслон и безопасни убежища през границите;

Л. като има предвид, че след „стратегията за пълен мир“ се наблюдава парадоксално увеличаване на дейността на тези незаконни групировки, а организираната престъпност се сдобива с територии и власт в области с традиционно ограничено държавно присъствие; като има предвид, че колумбийските органи се опитват да подобрят операциите за сигурност, за да се борят с незаконните дисидентски фракции;

М. като има предвид, че незаконните въоръжени групировки, включително партизани, дисиденти и групи от паравоенни сили, непрекъснато нарушават международното хуманитарно право и са пряко свързани с все по-широко разпространеното насилие и безнаказаност в Колумбия; това засяга, наред с другото, политическите партии, защитниците на правата на човека,

журналистите и обществените лидери; като има предвид, че настоящата вълна от насилие засяга по-голям брой хора на по-разнообразни и все по-многобройни места, отколкото в предходните фази на въоръжения конфликт;

H. като има предвид, че Службата на колумбийския омбудсман (Defensoría del Pueblo) потвърди, чепрез първите пет месеца на 2025 г. в цялата страна са били убити общо 81 защитници на правата на човека и обществени лидери; като има предвид, че организациите Global Witness и Front Line Defenders съобщиха, че Колумбия е най-опасната държавав света за защитниците на правата на човека, както и че от 324 защитници на правата на човека, убити в световен мащаб между януари 2024 г. и септември 2025 г., 157 са били убити в Колумбия; като има предвид, че президентът възнамерява да предложи съкращаване на бюджета на Службата на колумбийския омбудсман, която от създаването си през 1992 г. е документирала над 1500 убийства на защитници на правата на човека и други лица; като има предвид, че това ще окаже пряко въздействие върху защитата на правата на човека в страната с нарастването на насилието и наближаването на критично важни избори;

O. като има предвид, че през първата половина на 2025 г. 1,45 милиона души бяха засегнати от насилие в Колумбия – четири пъти повече, отколкото през същия период на 2024 г. – и над 70 200 души бяха принудително разселени, което е с 30% повече, отколкото през цялата 2024 г.; като има предвид, че се съобщава за увеличаване на набирането на деца и използването на противопехотни мини;

П. като има предвид, че през 2025 г. обсерваторията Индепас документира 52 масови убийства с общо 172 жертви, а Службата на колумбийския омбудсман установи най-малко 11 критични горещи точки на извънредно хуманитарно положение; те са възникнали поради увеличаването на въоръженото насилие, предизвикано от вътрешната разпокъсаност и разрастването на най-малко 10 незаконни въоръжени групировки, които към момента присъстват в над 73% от страната (809 общини); като има предвид, че според доклад на военното разузнаване, цитиран от El Tiempo, един от водещите национални вестници, през първата половина на 2025 г. броят на незаконните групировки е нараснал с над 1000 членове и е достигнал общо почти 22 000 в цялата държава; като има предвид, че е вероятно тези групи вече да присъстват в 562 общини в 29 от 32-та департамента на Колумбия;

Р. като има предвид, че ЕС и Парламентът твърдо подкрепят мирния процес от 2016 г. в Колумбия; като има предвид, че ЕС потвърди отново своя политически и финансов ангажимент към мирния процес в Колумбия и продължава да наблюдава неговото изпълнение; като има предвид, че колумбийският народ отхвърли

предложението на референдум;

C. като има предвид, че една силна и демократична Колумбия е жизненоважна за регионалната стабилност и сигурност в Латинска Америка;

1. осъжда най-категорично убийството на колумбийския сенатор и кандидат за президент Мигел Урибе Турбай и изразява съболезнованията си на семейството и близките му;

2. подчертава, че убийството на Урибе не е изолирана трагедия, а е част от по-широк климат на политическо сплашване и насилие в Колумбия; отново изразява подкрепата си за всички колумбийски граждани, които отхвърлят насилието и изискват бъдеще без корупция и престъпни тайни споразумения;

3. освен това осъжда и изразява съжаление във връзка с неотдавнашната вълна от терористични нападения, убийствата и общата ескалация на насилието срещу политически участници, обществени фигури, защитници на правата на човека, журналисти, обществени лидери и силите за сигурност; тези нападения разтърсиха Колумбия и оказаха изключително вредно въздействие върху социалното сближаване и стабилността на страната;

4. изразява своите съболезнования на семействата на многобройните жертви, много от които бяха част от силите за сигурност, а също и на народа на Колумбия;

5. призовава органите да разследват възможно най-задълбочено тези терористични нападения, включително убийството на Мигел Урибе Турбай, за да могат отговорните лица да бъдат изправени пред съда; подчертава, че за да изправят отговорните лица пред съда, органите трябва да разследват не само извършителите, но и подбудителите и посредниците за извършването на тези престъпления;

6. настоятелно призовава колумбийските органи да идентифицират мотивите и всички фактори зад тревожната ескалация на насилието и терористичните нападения, да продължат да разглеждат причините, които стоят в основата на конфликта, да гарантират пълна защита на правата на човека в цяла Колумбия и да изградят култура на мир и диалог за разрешаването на конфликти;

7. отбелязва с дълбока загриженост разпространението и утвърждаването на организираната престъпност и безразборните дейности на терористични групи в регионите на Колумбия, граничещи с Венесуела; подчертава, че тези територии са се превърнали в коридори за трафик на наркотици, контрабанда на оръжие и изпиране на пари, които се улесняват от транснационални структури като Картел де лос Солес;

подчертава, че Съединените щати повдигнаха обвинения и санкционираха най-високопоставените служители на венесуелския режим в резултат на документираното им съучастие; подчертава, че тази трансгранична връзка не само подклажда тероризма и укрепва колумбийските бунтовнически и дисидентски групи, но също така представлява пряка заплаха за регионалната стабилност, демократичното управление и суверенитета на Колумбия; настоятелно призовава колумбийските органи да разследват финансирането на картелите и да преследват по съдебен ред съучастниците в Колумбия, по-специално като наблюдават и прекъсват транснационалните финансови потоци, използвани от картелите, които преминават през банки, добив на злато и фиктивни дружества, да модернизират наблюдението и да засилят операциите за противодействие на наркотиците, както и да засилят регионалното сътрудничество и механизмите за споделяне на разузнавателна информация;

8. приветства конкретния принос на държавите членки в този смисъл, например италианската инициатива „Фалконе – Борселино“, която е предназначена да помага на държавите от Латинска Америка и Карибския басейн в борбата с транснационалната организирана престъпност, като предоставя техническа подкрепа и съдействие, обучение и добри практики в областта на правосъдието и сигурността;

9. счита, че подстрекателските изявления, разпространявани от президента и други политически участници, са допринесли за засилена поляризация, политическо насилие, слово на омразата и нестабилност в страната; призовава колумбийските органи, политическите лидери и гражданското общество като цяло да направят всичко възможно, за да предотвратят ескалацията на насилието, като увеличат мерките за сигурност и се въздържат от изостряне на поляризацията в страната чрез подстрекателски изявления; припомня на колумбийските органи спешната необходимост от защита на политическите участници, обществените фигури, защитниците на правата на човека, журналистите и всички граждани, упражняващи демократичните си права, и призовава за предприемането на незабавни мерки за засилване на тяхната защита;

10. изразява загриженост относно документираното нарастване през 2025 г. на политическото насилие срещу кандидати и лидери, което може да доведе до риск от подкопаване на избирателните гаранции и общественото доверие в управляващите институции; призовава за прозрачна комуникация от страна на институциите, осигуряване на достатъчно ресурси за избирателните органи и строги мерки за сигурност, за да се гарантира, че предстоящите избори през 2026 г. ще се проведат свободно и безопасно;

11. изразява загриженост относно продължаващата безнаказаност и пречките пред достъпа до правосъдие в случаите на сериозни нарушения и злоупотреби с правата на човека; подчертава, че борбата с безнаказаността е от ключово значение, за да се предотврати повтарянето на престъпни актове и терористични нападения и за да се гарантира пълното упражняване на политическите права;

12. призовава присъствието на Службата на Върховния комисар по правата на човека на ООН в Колумбия да бъде засилено и мандатът на мисията на ООН за проверка в Колумбия да бъде продължен;

13. призовава Съвета и ЗП/ВП да актуализират списъка на ЕС на терористичните организации, за да отразят настоящите реалности в Колумбия и региона като цяло; настоятелно призовава Съвета да включи в списъка, наред с вече включените организации като ELN, по-специално Клан дел голфо, дисидентските фракции на ФАРК, по-специално Сегунда маркеталия и Естадо майор сентрал, и Картел де лос Солес – организация, която предоставя подкрепа, подслон и логистично съдействие на въоръжените терористични групировки на Колумбия; подчертава, че определянето на тези участници като терористични организации съгласно правото на ЕС е изключително важно, за да се укрепи международното сътрудничество, да се разрушат техните финансови мрежи, да се засили подкрепата за институциите и демокрацията в Колумбия и да се защити цивилното население;

14. признава положителното въздействие на вече приключения Европейски доверителен фонд за мир в Колумбия и призовава ЗП/ВП, Комисията и държавите членки да потвърдят и увеличат политическата, финансовата и техническата подкрепа на ЕС за мирния процес в Колумбия, като това намери израз в предстоящата многогодишна финансова рамка, в един непрекъснат политически ангажимент на високо равнище и в текущата работа на специалния пратеник на ЕС за мирния процес в Колумбия;

15. изразява загриженост във връзка с предложеното съкращение на бюджета на Службата на колумбийския омбудсман и отново заявява, че финансирането е от решаващо значение за защитата на правата на човека; призовава ЕС, по-специално Европейската служба за външна дейност и нейната делегация в Колумбия, активно да подкрепят зачитането на международното хуманитарно право и задължението на правителството да защитава цивилното население;

16. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на

външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, на президента, правителството и парламента на Колумбия, на Организацията на обединените нации, както и на Организацията на американските държави.